НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ"
вул. Панаса Мирного, 26, м. Київ, 01011. Тел. (044) 280 12 34. Тел./факс (044) 280 88 69. Код ЄДРПОУ 25199155

13.02.2023 р. № 135-7/53 На № _____ від _____

Український національний комітет
CIGRE

Нами розглянута стаття віцепрезидента українського національного комітету CIGRE Олександра Зенюка "Енергетика України – інструменти її відновлення та розвитку", в якій наведені конкретні кроки створення механізмів розвитку конкурентної енергетики України шляхом адаптації європейських підходів та кращих світових практик а саме, адаптація Примірної методики визначення вартості життєвого циклу до енергетичної галузі; розроблення та впровадження методик оцінки ефективності використання енергоресурсів з урахуванням їх цінності (ексергії); створення системи стратегічного планування у паливно-енергетичному комплексі з використанням загальновизнаних в світі комп'ютерних програм та методик; створення системи відбору та впровадження проривних проектів за досвідом DARPA (США).

Підняті в статті питання неодноразово обговорювалась на міжнародних конференціях та в публікаціях високого рівня. Зокрема відповідні рішення та пропозиції були враховані при розробці документу «Першочергові заходи з розвитку гідроенергетики, як складової ПЕК», що був підписаний академіком Патоном Б.Є.

Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України" має апробовані методичні підходи, що відповідають європейським, щодо оцінки мультиплікативних ефектів від інвестування в об'єкти енергетичної галузі на економіку України. Зокрема, такі розрахунки були зроблені в рамках оцінки макроекономічних мультиплікаційних ефектів для економіки України від реалізації інвестиційного проєкту «Дністровська ГАЕС».

На нашу думку, поточна *методологія оцінки доцільності інвестування в інфраструктурні проєкти,* по-перше, не враховує особливості крупних інфраструктурних промислових підприємств, що належать державі, та, по-друге, не враховує оцінку додаткових супутніх позитивних впливів від крупних інвестиційних проєктів на регіональну та національну економіку, що зазвичай виникають.

Відповідно до стандартної методики для прийняття рішень щодо інвестицій в промислові об'єкти потрібно розраховувати *проєктні показники внутрішнього*

0090032

характеру: чисту приведену вартість; внутрішню норму дохідності; дисконтований період окупності; індекс прибутковості, що закріплено зокрема наступними нормативними актами:

1. Порядок та методологія проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями (затверджено Постановою КМУ від 28.07.2021 № 819);

2. Порядок відбору державних інвестиційних проектів (затверджено постановою КМУ від 22 липня 2015 р. № 571);

3. ДБН А.2.2-3:2014. Склад та зміст проектної документації на будівництво.

Для інфраструктурних проектів, що отримують бюджетну підтримку, додатково до економічної ефективності та показників самоокупності проекту, необхідно визначити характеристики очікуваної сталості результатів за наступними складовими: посилення фінансово-економічної спроможності громади; результати за проектом на збільшенні надходжень до бюджету місцевого самоврядування або зростання доходів (обсягів виробництва, послуг) установ, організацій чи комунальних підприємств громади.

Порядок відбору інфраструктурних проектів, які фінансуються та/або витрати яких рефінансуються за кошти державного бюджету, закріплений в Методичних вказівках Мінрегіону та передбачає оцінювання бюджетної ефективності. Проте жоден документ не пропонує оцінювати вплив інвестицій проекту на приріст валового внутрішнього продукту країни та регіону, вплив на зайнятість та або інші супутні макроекономічні впливи.

Моделювання макроекономічних мультиплікаційних ефектів та результати їх оцінки ***доповнюють традиційну модель оцінки ефективності інвестиційних проєктів з позицій кількісної та якісної оцінки всіх наслідків їх реалізації, допомагають визначити пріоритетність державних капітальних інвестицій та показують мультиплікаційні економічні ефекти.*** Головне завдання імплементації крупних інвестиційних проєктів – задоволення потреб суспільства, для чого потрібно враховувати низку ефектів, які ним (проєктом) породжуються: макроекономічних, соціально-економічних, регіональних, екологічних, фінансових тощо. Дані підходи слід запровадити на державному рівні, розробивши відповідну методику, що сприятиме створенню сукупності економічних інструментів для більш ефективного державного інвестування в проєкти та програми розвитку критичної інфраструктури, а також виробленню пропозицій та рекомендацій щодо інвестиційної політики держави.

Враховуючи важливість зазначених робот та у разі визначення доцільності таких робіт Інститут економіки та прогнозування НАН України може виступити інтегратором проведення наукової частини цих робіт із прийняттям участі в їх реалізації на державному рівні.

З повагою,
Директор Інституту
академік НАН України

Валерій ГЕЄЦЬ